

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/137/2019
Identifikačné číslo spisu: 4601899928
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4601899928.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ S. N., rod. O., bývajúcej v A. N., C. XXX/XX, 2/ S. Z., rod. O., bývajúcej v D. XXX, 3/ A. P., bývajúceho v D. XX, 4/ V. A., rod. P., bývajúcej v A., P. XX, 5/ M. P., bývajúceho v A., L.. P. XX/X, 6/ F. P., bývajúceho v D. XX, 7/ O. U., rod. O., bývajúcej v G. D. O., Y. XXXX/XX, 8a/ Z. A., bývajúceho v G. D. O., W. A. XXXX/XX, 8b/ Z. X., rod. A., bývajúcej v Ž. - N., R. W. XXX/X, 9/ U. H., rod. O., bývajúcej v G. D. O., X. O. XXXX/XX, 10/ F. C., bývajúceho v G. D. O., N. XXXX/XB, 11/ C. H., rod. O., bývajúcej v F. XXX, 12/ O. C., rod. C., bývajúcej v G. D. O., Č. XXXX, 13/ G. O., rod. C., bývajúcej v G. D. O., Č. XXXX, žalobcovia 8a/, 8b/ a 10/ právne zastúpení JUDr. Petrom Koscelanským, advokátom so sídlom Nitra, Fraňa Mojtu 24, proti žalovaným: 1/ M.. G. A., bývajúcej v Ž., S. H. X, zastúpenej JUDr. Dušanom Divkom, advokát spol. s r. o., so sídlom Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, 2/ V. W., rod. P., bývajúcej v G. D. O., U. XXXX, 3/ P. T., rod. O., bývajúcej v A. N., Z. XX/XX - X, 4/ A. L. S., bývajúcej v N., G. V. X, zastúpenej JUDr. Dušanom Divkom, advokát spol. s r. o., so sídlom Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, 12/ S. P., bývajúceho v G. D. O., F. XXXX, 13/ L. G.P., bývajúceho v A. N., D. XXX/X, 14/ L.. F. G., bývajúceho v A.Z. N., D. XXX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5 C 1/2001, o dovolaní žalobcov 8a/, 8b/, 10/ a žalovaných 1/, 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. marca 2018, sp. zn. 5 Co 198/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcov 8a/, 8b/, 10/ o d m i e t a.

II. Dovolanie žalovaných 1/, 4/ o d m i e t a.

III. Žalobcom 1/ až 7/, 8a/, 8b/, 9/, 10/ až 13/ a žalovaným 1/ až 4/, 12/ až 14/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. februára 2014, č. k. 5 C 1/2001-1242 určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci F., okres G. D. O., kat. úz. F., zapísané na

Okresnom úrade G. katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1822 m² a parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 5509 m² (pôvodne na mene žalovanej 1/ pod B10 v podiele 8/64-ín a na mene žalovanej 4/ pod B7 v podiele 8/64-ín, t. č. na mene žalovaných 1/, 4/ v podiele spolu 480/9600-ín) do vlastníctva žalobkyni 2/ patrí spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 3/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobkyni 4/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 5/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 6/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 7/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 8/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 9/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobkyni 11/ spoluvlastnícky podiel 48/9600-ín, žalobcovi 10/ spoluvlastnícky podiel 16/9600-ín, žalobkyni 12/ spoluvlastnícky podiel 16/9600-ín, žalobkyni 13/ spoluvlastnícky podiel 16/9600-ín a ďalej súd určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci F., okres G. D. O., kat. úz. F., zapísané na Okresnom úrade G., katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 2082 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1152 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 5127 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1456 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1370 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3193 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3701 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1447 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3919 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3007 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3088 m², parc. č. XXXX/X - lesné pozemky vo výmere 3960 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1766 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1369 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1141 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 5614 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 8218 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 3429 m², parc. č. XXXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 1175 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1818 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1498 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 608 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 640 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 154 m², parc. č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 72 m², parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 1204 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 2492 m² (pôvodne na mene žalovanej 1/ pod B2 v podiele 1/2-ica a na mene žalovanej 4/ pod B1 v podiele 1/2-ica, t. č. na mene žalovaných 1/ a 4/ v podiele spolu 4/300-iny) patria do vlastníctva žalobcovi 10/ spoluvlastnícky podiel 2/300-ín, žalobkyni 12/ spoluvlastnícky podiel 2/300-ín a žalobkyni 13/ spoluvlastnícky podiel 2/300-ín. Ďalej určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci F.Á., kat. úz. F., zapísané na Okresnom úrade G., katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 41234 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 68124 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 1978 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 6938 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 5318 m² patria do vlastníctva žalobkyni 1/ spoluvlastnícky podiel 5760/1542600-ín, žalobkyni 2/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 3/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 4/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 5/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 6/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 7/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 8/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 9/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 11/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 10/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalobkyni 12/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalobkyni 13/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalovanej 2/ spoluvlastnícky podiel 1920/1542600-ín, žalovanej 3/ spoluvlastnícky podiel 5760/1542600-ín, žalovanému 12/ spoluvlastnícky podiel 1920/1542600-ín, žalovanému 13/ spoluvlastnícky podiel 960/1542600-ín a žalovanému 14/ spoluvlastnícky podiel 960/1542600-ín. Súd určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci F., kat. úz. F., zapísané na Okresnom úrade G., katastrálny odbor na LV č. XXX ako parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 3723 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 1675 m², parc. č. XXXX - záhrady vo výmere 972 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 2117 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 2488 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 2110 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 3187 m², parc. č. XXXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 228 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 2551 m², parc. č. XXXX - lesné pozemky vo výmere 4619 m², parc. č. XXXX/X - lesné pozemky vo výmere 2849 m², parc. č. XXXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 1263 m² a parc. č. XXXX - orná pôda vo výmere 365 m² patria do vlastníctva žalobkyni 1/ spoluvlastnícky podiel 5760/1542600-ín, žalobkyni 2/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 3/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 4/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 5/ spoluvlastnícky podiel

1152/1542600-ín, žalobcovi 6/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 7/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 8/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 9/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobkyni 11/ spoluvlastnícky podiel 1152/1542600-ín, žalobcovi 10/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalobkyni 12/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalobkyni 13/ spoluvlastnícky podiel 384/1542600-ín, žalovanej 2/ spoluvlastnícky podiel 1920/1542600-ín, žalovanej 3/ spoluvlastnícky podiel 5760/1542600-ín, žalovanému 12/ spoluvlastnícky podiel 1920/1542600-ín, žalovanému 13/ spoluvlastnícky podiel 960/1542600-ín a žalovanému 14/ spoluvlastnícky podiel 960/1542600-ín. Súd určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci F. kat. úz. F.Á., zapísané na Okresnom úrade Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor na LV č. XXXX ako parc. č. XXX - trvalé trávne porasty vo výmere 786 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 365 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 170 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 80 m², parc. č. XXX - trvalé trávne porasty vo výmere 96 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 12 m², parc. č. XXX/X - zast. plochy a nádvorí vo výmere 83 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 101 m², parc. č. XXX - trvalé trávne porasty vo výmere 123 m², parc. č. XXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 399 m², parc. č. XXX - trvalé trávne porasty vo výmere 99 m², parc. č. XXXX/X - lesné pozemky vo výmere 151 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 267 m², parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 618 m² a parc. č. XXXX - trvalé trávne porasty vo výmere 590 m² patria do vlastníctva žalobkyni 1/ spoluvlastnícky podiel 480/128550-ín, žalobkyni 2/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobcovi 3/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobkyni 4/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobcovi 5/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobcovi 6/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobkyni 7/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobkyni 8/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobkyni 9/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobkyni 11/ spoluvlastnícky podiel 96/128550-ín, žalobcovi 10/ spoluvlastnícky podiel 32/128550-ín, žalobkyni 12/ spoluvlastnícky podiel 32/128550-ín, žalobkyni 13/ spoluvlastnícky podiel 32/128550-ín, žalovanej 2/ spoluvlastnícky podiel 160/128550-ín, žalovanej 3/ spoluvlastnícky podiel 480/128550-ín, žalovanému 12/ spoluvlastnícky podiel 160/128550-ín, žalovanému 13/ spoluvlastnícky podiel 80/128550-ín a žalovanému 14/ spoluvlastnícky podiel 80/128550-ín. Žalované 1/, 4/ sú povinné zaplatiť žalobcom 1/, 8/, 10/ a 13/ náhradu trov konania v sume 364,50 eura a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3.859,99 eur na účet právneho zástupcu žalobcov 1/, 8/, 10/ a 13/ JUDr. Petra Koscelanského, č. ú. XXXXXXXX/XXXX vedený vo S., V.Z., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 4/ rozsudkom z 19. marca 2018, sp. zn. 5 Co 198/2017 I. rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej v časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva v prospech žalobcov 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 9/, 11/, 12/ a 13/ a žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ v určených podieloch k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F.Á., zapísaných na LV č. XXXX, v prospech žalobcov 12/ a 13/ k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F. zapísaných na LV č. XXXX, v prospech žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 9/, 11/, 12/ a 13/ a žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F. zapísaných na LV č. XXXX, v prospech žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 9/, 11/, 12/, 13/ a žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F., zapísaných na LV č. XXX, v prospech žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 9/, 11/, 12/ a 13/ a žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F. zapísaných na LV č. XXXX, v prospech žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 9/, 11/, 12/ a 13/ a žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. F. zapísaných na LV č. XXXX potvrdil. II. V časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva v prospech pôvodnej žalobkyne 8/ V. A. a to žalobcov 8a/ Z. A. a 8b/ Z. X., ako aj určenia vlastníckeho práva v prospech pôvodného žalobcu 10/ M. C. a to žalobcu 10/ F. C. napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu týchto právnych nástupcov zamietol. III. V časti výroku o náhrade trov konania napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobcom 1/ až 13/ (s výnimkou žalobcov 8a/, 8b/ a 10/) priznal voči žalovaným 1/ a 4/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Žalobcom 1/ až 13/ (s výnimkou žalobcov 8a/, 8b/ a 10/) priznal voči žalovaným 1/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovaným 1/ a 4/ voči žalobcom 8a/, 8b/ a 10/ priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Žalovaným 1/ a 4/ voči žalobcom 8a/, 8b/ a 10/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovaným 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ voči žalovaným

1/ a 4/ priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu. Žalovaným 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ voči žalovaným 1/ a 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu. V danom prípade odvolací súd skúmajúc dôvodnosť podaného odvolania zo strany žalovaných 1/ a 4/ dospel k tomu záveru, že pokiaľ ide o napadnutý rozsudok, tak tento bolo potrebné potvrdiť. Na margo zmeny napadnutého rozsudku poznamenal, že právny zástupca žalobcov po procesnej stránke nezareagoval na úmrtie pôvodných žalobcov 8/ a 10/ v tom smere, že určené spoluvlastnícke podiely v prospech týchto zomrelých žalobcov v rámci výroku napadnutého rozsudku nežiadal zahrnúť do dedičstva po týchto poručiťeloch, teda žalobný petit v požadovanom smere nezmenil. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na to, že súd nemôže nahradiť činnosť notára a tie spoluvlastnícke podiely, ktoré získali zomrell žalobcovia 8/ a 10/ na základe neprávoplatného rozsudku následne rozdeliť medzi právnych nástupcov týchto dvoch poručiťelov, t. j. žalobcov 8a/, 8b/, 10/ a žalobcov 12/ a 13/. Uvedené bude možné zrealizovať až v rámci konania o novoobjavenom majetku poručiťelov, nakoľko základné dedičské konanie už bolo v oboch prípadoch právoplatne skončené. S prihliadnutím na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tej časti, ktorou boli určené príslušné spoluvlastnícke podiely k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam v prospech v čase rozhodovania odvolacieho súdu už mŕtvych žalobcov 8/ a 10/, teraz nahradených žalobcami 8a/, 8b/ a 10/ podľa § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil tak, že podanú žalobu v tejto časti požadovaného určenia, ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o určenie žalobcami a vzájomnou žalobou aj žalovanými s výnimkou žalovaných 1/ a 4/ spoluvlastníckych podielov k žiadaným nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v kat. úz. F., tak ako sú zapísané na LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXX, XXXX a XXXX, bolo potrebné okruh účastníkov tohto sporu odvíjať od uzatvorenej kúpnej zmluvy z r. 1946, ktorá však zavkladovaná do pozemkovej knihy v tom čase nebola. Okruh žalobcov v tomto konaní a takisto aj žalovaných s výnimkou žalovaných 1/ a 4/ potom tvoria ešte 2 priami účastníci kúpnej zmluvy, resp. ich právni nástupcovia zo strany kupujúcich. Žalované 1/ a 4/ vystupujú v tomto spore ako žalované z dôvodu, že predmet tohto sporu získali v rámci dodatočného dedičského konania po svojom otcovi, ako predávajúcemu z kúpnopredajnej zmluvy z r. 1946 do svojho podielového spoluvlastníctva. Ostatní žalovaní v tomto spore vystupujú v tejto pozícii preto, že nemali záujem podať predmetnú žalobu. Pri akceptácii uvedeného sú potom ďalej bezpredmetné a z právneho hľadiska aj irelevantné úvahy v tom smere, či na strane doposiaľ žalovaných subjektov majú vystupovať členovia urbárskeho spoločenstva, resp. aj samotné spoločenstvo. Vzhľadom k tomu, že v prípade žalobcov a sčasti aj žalovaných nedošlo k zavkladovaniu ich vlastníckeho práva v tom čase právne relevantným spôsobom k predmetným nehnuteľnostiam, javí sa logický ich postup v tom smere, že spoluvlastnícke podiely žiadali určiť prostredníctvom inštitútu „vydržania“ vlastníckeho práva. Dobromyseľnosť týchto subjektov v súvislosti so vstupom do držby predmetných nehnuteľností, ktoré žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia nerušene užívali a užívajú viac ako 66 rokov, bol v spore preukázaný účastníckymi výpoveďami, čestnými prehláseniami osôb žijúcich v bezprostrednom susedstve ako aj listinnými dôkazmi. Odvolací súd sa ďalej priklonil k stanovisku prvoinštančného súdu v tom smere, že na základe obyčajového práva platného na území Slovenska do 31. decembra 1950 bolo možné vydržať vlastnícke právo k nehnuteľnosti po uplynutí 32 ročnej vydržacej doby, počas ktorej mal držiteľ nehnuteľnosť v pokojnej a nikým nerušenej držbe. Dobromyseľnosť sa v tomto prípade vyžadovala pri vstupe do držby a takto bolo možné vydržať vlastnícke právo aj v prípade, keď v pozemkovej knihe, ktorá mala v tom čase aj hmotnoprávny charakter, bol ako vlastníč uvedený niekto iný. K takýmto situáciám dochádzalo, keď prevod vlastníctva z predávajúceho nebol zaregistrovaný na kupujúceho v pozemkovej knihe, čo bol aj daný prípad. Podľa § 562 Občianskeho zákonníka, zákon č. 141/1950 Zb. (ďalej len „OZ“) počnúc dňom 1. januára 1951 ustanoveniami tohto zákona spravovali aj právne vzťahy vzniknuté za platnosti obyčajového práva, pričom vydržacia doba, ktorá začala plynúť pred 1. januárom 1951 sa podľa § 566 OZ skončila najskoršie uplynutím desaťročnej doby počítanej od 1. januára 1951, ak však neuplynula skôr. Pri posudzovaní vydržania v prejednávanej veci bolo potrebné akceptovať predovšetkým kúpnopredajnú zmluvu z r. 1946, ako jediný a hlavný právny titul vstupu do držby, ktorá zo strany užívateľov bola dobromyseľná počas celej vydržacej doby, pričom začala v danom prípade plynúť dňa 4. novembra 1946 a skončila dňom 31. decembra 1960. Pri posudzovaní inštitútu „vydržania“ bolo potrebné akceptovať aj novelu OZ z. č. 509/1991 Zb., ktorá nadobudla účinnosť od 1. januára 1992, v zmysle ktorej sa vlastníkom nehnuteľnosti dňa 1. januára 1992 stane tá osoba, ktorá má nehnuteľnosť v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, a to aj v prípade, že sa

stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992. Do doby oprávnenej držby potrebnej pre vydržanie je potrebné započítať aj dobu pred týmto dňom. Na základe uvedeného je možné potom dôvodiť, že žalobcovia a žalovaní (okrem žalovaných 1/ a 4/) vydržali svoje spoluvlastnícke podiely k týmto nehnuteľnostiam aj týmto spôsobom t. j. od 1. januára 1992. Pokiaľ ide o pozemky, ktoré by mali mať urbársky charakter a sú zapísané na LV č. XXXX, XXXX, XXX a XXXX tak, tu podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva určoval OZ z roku 1950, pričom vydržanie bolo pri nescudziteľných pozemkoch vylúčené, ak boli v socialistickom vlastníctve a boli určené na to, aby ich organizácie trvalé užívali. Odovzdanie takýchto pozemkov do užívania JRD však neprerušovalo plynutie vydržacej lehoty podľa § 18 ods. 3 zák. č. 293/1992 Zb. Aj u nehnuteľností tohto charakteru sa počínajúc dňom 1. januára 1992 sa ich vlastníkom stane tá osoba, ktorá má nehnuteľnosti v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, a to aj v prípade, ak sa stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992, pretože do tejto doby je potrebné započítať aj dobu oprávnenej držby pred týmto dňom. V prejednávanej veci, pokiaľ ide o pozemky urbárskeho charakteru, tak žalobcovia a žalovaní vo vzťahu k týmto požadovali iba spoluvlastnícke podiely, ktoré si v roku 1999 nechali na seba prededit' žalované 1/ a 4/, nežiadajúc pritom podiely ostatných urbárikov. S poukazom na tieto dôvody odvolací súd všetky námietky žalovaných 1/ a 4/, týkajúce sa nemožnosti dobromyseľného vydržania predmetných spoluvlastníckych podielov zo strany žalobcov a žalovaných (okrem žalovaných 1/ a 4/) považoval z právneho hľadiska za irelevantné. Takisto za irelevantnú z právneho hľadiska považoval odvolací súd aj námietku žalovaných 1/ a 4/, týkajúcu sa „res iudicata“ vo vzťahu k určení spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 1241. O náhrade trov prvoinštančného konania žalobcov 1/ až 13/ voči žalovaným 1/ a 4/ rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP s tým, že žalobcom majúcim v tomto konaní plný úspech priznal nárok na náhradu týchto trov v plnom rozsahu voči žalovaným 1/ a 4/, ktorí v konaní úspech nemali. Tým istým žalobcom vo vzťahu k tým istým žalovaným podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP bol priznaný aj nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu. O náhrade trov provinštančného konania žalovaných 1/ a 4/ voči žalobcom 8a/, 8b/ a 10/ bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP s tým, že žalovaným 1/ a 4/ majúcim plný úspech v tejto časti konania bol priznaný voči žalobcom 8a/, 8b/ a 10/, ktorí v tomto konaní úspech nemali nárok na náhradu týchto trov v plnom rozsahu. O náhrade trov odvolacieho konania medzi týmito istými stranami konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP s tým, že žalovaným 1/ a 4/ bol voči žalobcom 8a/, 8b/ a 10/ priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O náhrade trov prvoinštančného konania žalovaných 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/, odvíjajúcich sa od podanej vzájomnej žaloby, v ktorej mali žalovaní 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ plný úspech voči žalovaným 1/ a 4/ rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP s tým, že im ako úspešným v tejto časti konania priznal nárok na náhradu týchto trov v plnom rozsahu. O náhrade trov odvolacieho a dovolacieho konania tých istých subjektov rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP s tým, že nárok na ich náhradu v plnom rozsahu priznal žalovaným 2/, 3/, 12/, 13/ a 14/ voči žalovaným 1/ a 4/.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadli včas podaným dovolaním žalobcovia 8a/, 8b/ a 10/, ako aj žalovaní 1/, 4/.

3.1. Žalobcovia 8a/, 8b/ a 10/ dovolaním napadli rozsudok odvolacieho súdu vo výroku II. časti, týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva v prospech pôvodnej žalobkyne v 8/ rade V. A. a to žalobcov 8a/ Z. A. a 8b/ Z. X. (právnej nástupkyne), ako aj určenia vlastníckeho práva v prospech pôvodného žalobcu v 10/ rade M. C. a to žalobcu 10/ F. C. (právny nástupca), ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštalcie zmenil tak, že žalobu týchto právnych nástupcov zamietol, ako aj v nasledujúcich výrokoch o trovách konania, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď súdy vec nesprávne právne posúdili, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Sú názoru, že právne posúdenie odvolacieho súdu je nesprávne a viedlo k rozhodnutiu v ich neprospech, keď názor naráža v prvom rade na samotné znenie § 371 CSP, podľa ktorého žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť, a nie je im známe žiadne rozhodnutie, ktoré by sa venovalo výkladu citovaného ustanovenia. Nevedia si predstaviť, akým spôsobom a za akých podmienok mali v odvolacom konaní žalobný petit zmeniť tak, že mali žiadať zahrnúť spoluvlastnícke podiely právnych

predchodcov do dedičstva. Dovolací súd žiadajú vysvetliť, či existuje nejaká výnimka pri interpretácii tohto ustanovenia, pričom sú toho názoru, že znenie § 371 CSP je jednoznačné. Poukázali na článok 4 Základných princípov CSP, z ktorého vyplýva, že ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Teda odvolací súd mal konať tak, akoby bol sám zákonodarcom a vyhovieť žalobe. Sú názoru, že ide o otázku zásadného právneho významu, a preto je potrebné dovolanie posúdiť veľmi citlivo, najmä z hľadiska princípu všeobecnej spravodlivosti. Doplnili, že odvolací súd rozhodol veľmi formalisticky a nepochopiteľne aj o náhrade trov tohto konania, keď dovolateľom náhradu trov konania voči neúspešným žalovaným 1/ a 4/ nepriznal, ale zaviazal k náhrade trov celého konania. Navrhli rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

3.2. Žalovaní 1/ a 4/ podali dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku, a to z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 12/2010 z 30. marca 2011, ako aj uznesenie sp. zn. 3 Cdo 17/2016 z 24. apríla 2017, kde sa riešila otázka nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti vydržaním a pojmom domnelý právny titul pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Súdny pochybil, keď sa nevysporiadali s tým, či išlo o predmet spôsobilý vydržania, o spôsobilý subjekt vydržania, o oprávnenosť držby, o dobrú vieru vydržateľa a o nepretržitosť držby po dobu určenú zákonom.

4. Dovolatelia navrhli vzájomne dovolania podané druhou stranou odmietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospeli k záveru, že dovolania nie sú dôvodné.

6. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných pred účinnosťou nového civilného procesného kódexu CSP viackrát uviedol (sp. zn. 1 Cdo 26/2019, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 1 Cdo 208/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 3 Cdo 132/2017, 4 Cdo 14/2017, 4 Cdo 89/2017, 4 Cdo 207/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016, 8 Cdo 78/2017, 8 Cdo 221/2017).

12. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

13. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli, v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných

a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3 Cdo 6/2017).

14. Žalobcovia 8a/, 8b/ a 10/ vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky a zároveň že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musia dovolatelia relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

15. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

16. Dovolací súd z obsahu dovolania žalobcov 8a/, 8b/, a 10/ zistil, že sú toho názoru, že právne posúdenie odvolacieho súdu je nesprávne a viedlo k rozhodnutiu v neprospech týchto dovolateľov, keď názor naráža v prvom rade na samotné znenie § 371 CSP, podľa ktorého žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť, a nie je im známe žiadne rozhodnutie, ktoré by sa venovalo výkladu citovaného ustanovenia. Dovolací súd žiadajú vysvetliť, či existuje nejaká výnimka pri interpretácii tohto ustanovenia, pričom sú názoru, že znenie § 371 CSP je jednoznačné. Poukázali na článok 4 Základných princípov CSP, z ktorého vyplýva, že ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

17. Z dovolania nie je zrejmé, akú právnu otázku dovolatelia chcú riešiť, keď sami sú názoru, že ustanovenie § 371 CSP je jednoznačné, a ani dovolací súd k tomu nemá čo dodať, keď je rovnakého názoru. Z toho dôvodu tiež nie je zrejmé dovolaciemu súdu, akú úlohu v tomto smere majú zohrať interpretačné pravidlá uvedené v čl. 4 Základných zásad CSP. Teda dovolatelia neformulovali právnu dovolaciu otázku zásadného významu, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom za právnu otázku nemožno považovať kogentný obsah ustanovenia § 371 CSP, nekonkretizovali právnu otázku riešenú odvolacím súdom a neuviedli, ako mala byť táto otázka správne riešená.

18. Žalovaní 1/ a 4/ podali dovolanie z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho

súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

19. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým, ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števcík M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 124/2018, sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

20. Preto dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda či dovolateľ jasne vymedzil konkrétny, zákonom predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedol, ktorý konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany dovolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Totiž jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída.

21. Dovolací súd preskúmaním obsahu dovolania žalovaných 1/ a 4/ zistil, že poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 12/2010 z 30. marca 2011, ako aj uznesenie sp. zn. 3 Cdo 17/2016 z 24. apríla 2017, kde sa riešila otázka nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti vydržaním.

22. Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn. 3 Cdo 12/2010 rozsudkom z 30. marca 2011 zamietol dovolanie žalobcov, ktorí sa domáhali žalobou o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, keď neopodstatnene napadli rozsudok dovolacieho súdu dovolaním podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Odvolací súd v prejednávanej veci otázku vydržania spornej nehnuteľnosti riešil na základe správnej aplikácie a interpretácie zákonných ustanovení a s jeho záverom o nesplnení podmienok vydržania sa dovolací súd stotožnil. „Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že M. O. a V. O. ako predávajúci a L. Š. a C. Š. (právni predchodcovia žalobcov 1/, 2/) ako kupujúci uzavreli 5. apríla 1943 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola okrem iných aj parcela, ktorá je predmetom daného sporu, ako i že prevod vlastníctva všetkých nehnuteľností na kupujúcich s výnimkou tej, ktorá je predmetom daného sporu, bol zapísaný do pozemkovej knihy. Ďalej je nesporné, že právni predchodcovia žalobcov 1/, 2/ spornú nehnuteľnosť od roku 1943 užívali. Faktické užívanie tejto nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalobcov 1/, 2/ však ešte neznamená, že boli pri nastúpení do držby podľa obyčajového práva platného na Slovensku do 31. decembra 1950 a počas plynutia vydržacej doby podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. dobromyseľní. Z okolností, ktoré nastali po uzavretí kúpnej zmluvy v roku 1943, spočívajúce v tom, že všetky nehnuteľnosti, ktoré boli jej predmetom, okrem nehnuteľnosti, o vlastníctvo ktorej sa vedie daný spor, boli zapísané do pozemkovej knihy v prospech právnych

predchodcov žalobcov 1/, 2/ opodstatňuje správnosť záveru odvolacieho súdu, že nebola splnená jedna z podmienok pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním, a to oprávnenosť držby právnymi predchodcami žalobcov 1/, 2/. Aj podľa názoru dovolacieho súdu táto skutočnosť musela objektívne vyvolať u právnych predchodcov žalobcov 1/, 2/ pochybnosti, že im do pozemkovej knihy nezapísaná nehnuteľnosť patrí (sú jej vlastníckmi), keď ostatné zmluvou prevádzané nehnuteľnosti boli do pozemkovej knihy zapísané a bolo všeobecne známe, že vlastnícke právo sa podľa v tom čase platného právneho stavu prevádzalo až zápisom do pozemkovej knihy a nie už uzavretím kúpnej zmluvy. Aj keď právni predchodcovia žalobcov 1/, 2/ mohli mať subjektívny pocit, že im nehnuteľnosť patrí, len takýto subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby; v danom prípade však okolnosti nasvedčujúce oprávnenosti držby neboli zistené. Dlhodobá držba nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalobcov 1/. 2/ bez toho, že by bola preukázaná skutočnosť, ktorá mohla v nich vyvolať presvedčenie, že sa stali vlastníckmi nehnuteľnosti, preto nepostačovala pre ustálenie splnenia podmienok nadobudnutia vlastníctva vydržaním.“

23. Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn. 3 Cdo 17/2016 o určenie vlastníctva uznesením z 24. apríla 2017 rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. júla 2013 sp. zn. 14 Co 420/2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol nasledovné: „Rozhodnutie súdu, ktoré konštatuje splnenie predpokladov nadobudnutia nehnuteľnosti vydržaním, musí mať základ v dostatočne skutkovo podložených, konkrétnych a vykonaných dokazovaniach preukázaných (zistených, potvrdených, nie len možných) skutočnostiach. Predpokladom prijatia záveru súdu o vydržaní musí byť medziiným zistenie, že počas vydržacej doby držiteľ skutočne „bol“ (teda nie iba „mohol byť“) so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 271/2007. 5 Cdo 49/2010 a 3 Cdo 12/2010). Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus); ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul nasvedčuje. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdací titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 260/2008). Dobromyseľnosť, ako kategória patriaca do vnútornej sféry držiteľa, môže byť v praxi subjektívne držiteľom vyvodzovaná z najrozmanitejších skutkových okolností (právne relevantných, ale aj irelevantných). Posúdenie, či držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, nemôže ale vychádzať iba zo subjektívnych predstáv držiteľa. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu nadobudnutia vlastníctva. Vlastníctvo (okrem prípadov nadobudnutia ex lege) sa nadobúda najmä dedením, kúpou, darovaním, výmenou. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná. Odvolací súd v danom prípade poukázal na súbor viacerých dôkazov, na základe vykonania ktorých sa odchyľil od skutkových zistení súdu prvej inštancie, a v nadväznosti na ne „súhrnne“ konštatoval svoje skutkové zistenie o možnosti existencie vnútorného presvedčenia žalobcu o tom, že je vlastníck sporného pozemku. Potreba dostatočne vysvetliť,

konkrétne z ktorého vykonaného dôkazu odvolací súd vyvodil ten alebo onen skutkový záver (teda nie iba súhrnne), bola v danom prípade o to naliehavejšia, že odvolacím súdom vykonané dôkazy sa týkali skutkového stavu významného z hľadiska evidencie práva (právneho vzťahu) v pozemkovej knihe, evidencii nehnuteľností alebo katastri nehnuteľností, nie však z hľadiska samotného nadobúdacieho titulu. Do spisu založené listiny obsahujúce údaje o právach, ktoré v poznámke špecifikujú titul nadobudnutia práva, nemožno stotožňovať s právnym titulom, ktorým bolo právo nadobudnuté. Podobne nemožno za titul zakladajúci dobromyseľnosť držby považovať znalecký posudok o cene nehnuteľnosti vypracovaný pre účely dedičského konania. Takým titulom nie sú ani listinné dôkazy obsahujúce údaje o výmerách alebo konfigurácii parciel. Pokiaľ odvolací súd dokazovanie takýmito listinami vykonal, v odôvodnení napadnutého rozsudku ale náležite nevysvetlil, prečo napriek uvedenému bolo možné prijať záver o preukázaní dobromyseľnosti žalobcu, nemá jeho rozhodnutie náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. a je z tohto dôvodu nepreskúmateľné. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, podľa ktorého došlo v konaní k „inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

24. Z obsahu uvedených rozhodnutí teda vyplýva, že sa najvyšší súd v nich zaoberal otázkou nadobudnutia vlastníctva vydržaním, pričom v jednom prípade dovolanie ako nedôvodné zamietol, v druhom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie z dôvodu existencie „inej vady“, keď odvolací súd nezistil dostatočne skutočný stav a neodstránil rozpornosť v skutkových zisteniach.

25. Pokiaľ ide o tento dovolací dôvod, dovolatelia si nespĺnili povinnosť riadne konkretizovať a naformulovať právnu otázku, ako aj v čom sa odvolací súd v prejednávanej veci odchýlil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu. Dovolatelia namietajú skutkové zistenia a otázky vyhodnotenia vykonaných dôkazov, ako, či išlo o predmet spôsobilý vydržania, o spôsobilý subjekt vydržania, o oprávnenosť držby, o dobrú vieru vydržateľa a o nepretržitosť držby po dobu určenú zákonom (pozri body 11., 12. tohto rozhodnutia).

26. Za týchto okolností dovolací dôvod nebol dovolateľmi vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP, keď žiadnym spôsobom nevyargumentovali existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ktorý v dovolacom prejave uviedli. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

27. Dovolací súd navyše je názoru, že súdy oboch inštancií dostatočne zistili skutočný stav, a najmä odvolací súd vo svojom odôvodnení sa bezo zbytku vysporiadal ako s procesnou stránkou veci, pokiaľ ide o strany konania (body 26., 28. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj rozhodnutia súdu, viď č. l. 998 a 1013 spisu), ako aj so stránkou právnou, pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníctva vydržaním, keď vysvetlil jednotlivé právne úpravy, týkajúce sa vydržania v rôznych na seba naväzujúcich časových obdobiach, ako aj sa zaoberal oprávnenosťou držby, dobrou vierou vydržateľa a nepretržitosťou držby po dobu určenú zákonom (body 29., 30. rozsudku). Teda nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok odvolacieho súdu pri riešení právnej otázky sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

28. Z týchto vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že obe dovolania z dôvodov § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP sú procesne neprípustné, a vzhľadom na to tieto odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.